

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาสามเ้าทำร้ายภรรยาในจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาสามเ้าทำร้ายภรรยาในจังหวัดชลบุรีว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางในการป้องกัน และ แก้ไข วิธีการในการที่จะเ้าช่วยรักษาเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา และข้อเสนอแนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลคือตัวแทนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จังหวัดชลบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ตำรวจ 5 คน อัยการ 5 คน บุคลากรจากศาล 5 คน และ บุคลากรจากหน่วยงานราชทัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็นเรือนจำชาย 5 คน และเรือนจำหญิง 5 คน รวมประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้นจำนวน 25 คน ซึ่งเป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบุคลากรกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ 5 คน อัยการ 5 คน บุคลากรจากศาล 5 คน และบุคลากรจากหน่วยงานราชทัณฑ์ 10คน โดยแบ่งออกเป็น บุคลากรราชทัณฑ์ (เรือนจำชาย) 5 คน และบุคลากรทัณฑสถานหญิง 5 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

บุคลากรตำรวจเป็นเพศชายทั้งหมด อยู่ในช่วงอายุ 25 - 40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ปริญญาตรีจำนวน 3 คน และปริญญาโท จำนวน 1 คน มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 4 - 10 ปี ประกอบด้วย ผบ.หมูกก.-สส.บก.ภ2 จำนวน 1 คน ผบ.หมูกก.สส.บก.สส.ภ.2 จำนวน 1 คน ผบ.หมูกก.สส.บก.สส.ภ.2 จำนวน 1 คน รองสว.กก.สส.3.ภ.2 จำนวน 1 คน และ พนักงานสอบสวน จำนวน 1 คน

บุคลากรอัยการ เป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน เพศชาย จำนวน 3 คน มีอายุอยู่ในช่วง 32 - 46 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด ประกอบด้วย อัยการจังหวัดประจำกรม คดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรีจำนวน 1 คน อัยการพิเศษประจำกรมรักษาการในตำแหน่งอัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัว จำนวน 1 คน อัยการจังหวัดผู้ช่วยครอบครัว จำนวน 1 คน รองอัยการจังหวัดจำนวน 1 คน และ ผู้ช่วยอัยการจังหวัด จำนวน 1 คน

ผู้พิพากษา เป็นเพศชายทั้งหมด อายุอยู่ในช่วง 43 - 51 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน ปริญญาโท จำนวน 4 คน ประสบการณ์ทำงานอยู่ในช่วง 12 - 25 ปี ประกอบด้วย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จำนวน 1 คน ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลจังหวัดชลบุรี จำนวน 1 คน และ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน

บุคลากรจากหน่วยงานราชทัณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น บุคลากรเรือนจำชาย เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน เพศหญิงจำนวน 1 คน อายุอยู่ในช่วง 28 - 25 ปี จบการศึกษาระดับ ปวช. จำนวน 1 คน ปริญญาตรี จำนวน 1 คน ประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 4 - 11 ปี ประกอบด้วย นักทัณฑวิทยาชำนาญการ จำนวน 2 คน พนักงานราชการ จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจำนวน 1 คน และ หัวหน้างานพัสดุ จำนวน 1 คน

บุคลากรจากหน่วยงานทัณฑ์สถานหญิง เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน เพศชายจำนวน 1 คน อายุอยู่ในช่วง 28 - 48 ปี มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 1 - 10 ปี นักจิตวิทยาปฏิบัติการ จำนวน 1 คน นักสังคมสงเคราะห์ และ นักจิตวิทยาสังคม จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการส่วนต้องขัง จำนวน 1 คน เจ้าพนักงานปฏิบัติงาน จำนวน 1 คน และ นักทัณฑวิทยาชำนาญการ จำนวน 1 คน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อภรรยาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อภรรยาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยนั้นมีมานานแล้ว แต่ไม่ได้มีการแก้ไข และเมื่อมีการแก้ไขก็มักจะเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริงนั้นมักจะไม่ได้ได้รับการแก้ไข จากผลวิจัยกล่าวว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดปัญหานั้นมักจะมาจากสาเหตุเรื่องเดิม ๆ ที่ไม่ได้รับการแก้ไขตั้งแต่แรกและพอกพูนกลายเป็นปัญหาเรื้อรัง

2. การที่สามีทำร้ายภรรยานั้นเกิดมากขึ้นจนคนทั่วไปหรือแม้กระทั่งคนในครอบครัวเองนั้นมองว่าปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นเป็นเรื่องปกติของการใช้ชีวิต จึงไม่มีใครอยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้

3. เมื่อสภาพของสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงไป คนในสังคมนั้นจึงขาดศีลธรรม และจริยธรรมมากขึ้นทุกวัน ผู้หญิงกับผู้ชายเริ่มมีสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน ทั้งหญิงและชายต่างมีค่านิยมที่ผิด ๆ ผู้ชายมีค่านิยมในการมีเมียชื่อน้อยมากขึ้น ส่วนฝ่ายหญิงเองก็เริ่มแสวงหาความสบายโดยการเป็นภรรยาน้อยหวังที่จะรวยทางลัด จนกลายเป็นสาเหตุแห่งการใช้ความรุนแรงและกลายเป็นปัญหาครอบครัวตามมาส่งผลให้เกิดปัญหาหลากหลายเรื่องในครอบครัว

4. การศึกษาที่โรงเรียนที่ให้แต่ความรู้ในตำราเพียงอย่างเดียว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรหันมาให้ความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหานี้ โดยอาจจะมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัวให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

5. ครอบครัวในปัจจุบันต่างก็มุ่งในเรื่องของรายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจมากเกินไป เพราะต้องแข่งขันในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว นำมาสู่ความเครียด การไม่เข้าใจกัน เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง และใช้ความรุนแรงต่อกันในที่สุด บางครอบครัวที่มีบุตรก็จะขาดเวลา ขาดความเอาใจใส่เพราะเอาเวลาไปทุ่มเทในเรื่องของการทำงานมากกว่า

6. สังคมไทยนั้นกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ครอบครัวมีการพึ่งพากันน้อย การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวนั้นเริ่มลดน้อยลง สังคมไทยนั้นมองว่าผู้ชายเป็นผู้นำส่วนผู้หญิงนั้นเป็นผู้ตาม และผู้หญิงนั้นเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า จึงมักถูกกระทำ ความรุนแรงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกายหรือความรุนแรงทางด้านจิตใจ

7. การทำร้ายร่างกายนั้นถือเป็นเรื่องที่มีความผิด กฎหมายนั้นมีบทลงโทษระบุไว้อย่างชัดเจน การที่สามีทำร้ายร่างกายภรรยาเป็นความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติ ความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2550 ส่วนในบทลงโทษก็มีตั้งแต่การดูแลคุมประพฤติ ควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้ผู้ถูกระทำนั้นเกรงกลัวต่อการกระทำ ความผิดของตนเอง พระราชบัญญัติตัวใหม่นี้เปิดกว้าง หากผู้ใดที่พบเห็นเหตุการณ์ที่มีการใช้ความรุนแรง สามารถที่จะเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ได้

สาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว: กรณีสามีทำร้ายภรรยา

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว: กรณีภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายว่ามีสาเหตุจากหลายปัจจัยด้วยกัน คือ

1. สาเหตุจากตัวสามี และตัวภรรยาเองได้แก่ อุปนิสัยส่วนตัวของสามีและตัวภรรยาที่มีพื้นฐานลักษณะนิสัยการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันทำให้มีพื้นฐานทางจิตใจหรืออารมณ์ที่แปรปรวน บางคนอาจจะถูกเลี้ยงดูมาจากครอบครัวที่มีการใช้พฤติกรรมที่มีความรุนแรงหรืออาจเคยเห็นพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างพ่อกับแม่ของตนเมื่อวัยเด็กจึงจำพฤติกรรมเหล่านั้นมาใช้ บางครอบครัวภรรยาเองคุมอำนาจผูกขาดไว้ที่ตนเพียงผู้เดียว จึงอาจทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย จึงทำให้สามีหันไปหาสิ่งอื่นนอกบ้านเกิดเป็นปัญหาตามมา

2. สาเหตุจากสภาพแวดล้อม จะเห็นได้ว่า สภาพสังคมปัจจุบันผู้ชายส่วนใหญ่จะคิดว่าการที่สามีหรือผู้ชายนอกใจภรรยาของตนเองนั้นเป็นเรื่องธรรมดา เรื่องปกติที่เกิดขึ้นกับทุกครอบครัว สังคมเปลี่ยนแปลงไปผู้หญิงกับผู้ชายเริ่มมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน จึงทำให้ภรณานอกใจสามีบ้าง นอกจากนี้พบว่าปัจจุบัน คนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรม มีความเห็นแก่ตัวมาก

ขึ้น ขาดความรับผิดชอบมักจะนึกถึงความสุขของตัวเองมากกว่าครอบครัว ไม่นำเอาศีลธรรมหรือ
สามัญลำนึ่กมายั้ย้ง ทำให้ขาดสติ

3. สาเหตุจาก ความด้อยโอกาสทางสังคม การขาดการศึกษาทำให้โอกาสที่จะมี
พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงนั้นมีมาก

4. สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้ต่างคน
ต่างเกิดความเครียด หงุดหงิด ควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ ไม่หันหน้าทำความเข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาหมักหมน
ไปพั้งเหล้า ยาเสพติด การพนัน สุดท้ายเกิดปัญหาทางการเงินทำให้เกิดความเครียดและอาจเกิด
การทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกัน

5. สาเหตุที่เกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมการทำร้ายร่างกายจากสื่อ ประชาชนส่วน
ใหญ่เมื่อได้รับข่าวสารจากสื่อ ไม่สามารถคิดแยกแยะได้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี แทนที่จะนำมาเป็น
ข้อคิดหรือคติเตือนใจแต่กลับนำพฤติกรรมจากสื่อมาเลียนแบบ จึงกลายเป็นปัญหาสังคมที่เกิด
ขึ้นอยู่แทบทุกวันในขณะนี้

ปัญหาความรุนแรงต่อภรรยา มีผลกระทบอย่างไรและต่อใครบ้าง

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการ
ใช้ความรุนแรงต่อภรรยา ดังนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะมีต่อบุคคลในครอบครัวทุกคน ทั้งตัวสามี ภรรยา
และลูกตลอดจนคนรอบข้างที่ทำงาน เพื่อนบ้านญาติของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งบุคลากรใน
กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบที่ได้รับ มีดังนี้

1. ผลกระทบของทั้งตัวสามีและตัวภรรยาเอง ทั้งคู่อาจได้รับความบาดเจ็บทั้งด้านร่างกาย
และทำให้สุขภาพจิตเสื่อม ข้างผู้กระทำเองจะรู้สึกตัวเองมีสัมพันธภาพในครอบครัวน้อยลง ผู้
เป็นภรรยาจะมีความเครียด จิตตก วิตกกังวล และอาจมีอาการทางจิต เก็บกด บางกรณี สามีหรือ
ภรรยาอาจกลายเป็นอาชญากรโดยไม่ได้ตั้งใจ และกลายเป็นผู้ต้องโทษถูกคุมขัง

2. ผลกระทบกับตัวลูก ในบางครอบครัวที่มีบุตร เด็กบางรายก็จะเรียนรู้การกระทำของ
พ่อแม่ เกิดเป็นพฤติกรรมลอกเลียนแบบ ซึมซับการกระทำของพ่อแม่ จนอาจทำให้เสียคน มีสภาพ
จิตใจที่ไม่ปกติเหมือนเด็กทั่วไป มีอาการเชื่องซึม คือรู้แต่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ก้าวร้าว ขาดความอบอุ่น
ในครอบครัว ขาดคุณภาพชีวิตที่ดี

3. ผลกระทบต่อสังคม สร้างความเบื่อบั่นทอนเพื่อนบ้านและผู้พบเห็น

4. ผลกระทบอีกอย่างหนึ่งคือ หน้าที่การงาน เพราะเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นสมองก็จะไป
พะวงอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่มีสมาธิในการทำงาน ผลงานที่ออกก็เป็นไปในทางลบ ทำให้ขาด
ประสิทธิภาพในการทำงาน

5. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยทำให้เสียเวลาต้องมาทำคดีเมื่อเกิดปัญหานี้ขึ้น เพราะต้องมีหน้าที่อื่น ได้แก่ การดูแลรักษาความปลอดภัย การปราบปรามอาชญากรรม ปราบปรามยาเสพติดที่มีผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ

แนวทางในการที่จะช่วยกันป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทย

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการที่จะช่วยกันป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทย ดังนี้

1. การป้องกันควรจะต้องป้องกันที่ครอบครัวตัวเองก่อน ควรจะมีการณรงค์การลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ โดยจัดให้มีการเผยแพร่ในโรงเรียนหรือชุมชน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมมือในการแก้ไขปัญหา มีการจัดการบรรยาย อาจจะมีผู้พิพากษาโดยอาชีพและผู้พิพากษาสมทบซึ่งมีประสบการณ์มากกว่าเพราะมีความใกล้ชิดประชาชน ให้ความรู้บรรยายเรื่องกฎหมาย ความรู้เบื้องต้นเมื่อเกิดปัญหานี้ขึ้น ให้คำแนะนำ เมื่อเกิดปัญหาให้คู่อภิเษก หลีกเลี่ยงการฟ้องร้องโดยขอความช่วยเหลือจากศูนย์ไกล่เกลี่ยของศาลเพื่อขอคำปรึกษา จัดกิจกรรมอบรมในเรื่อง คุณธรรมจริยธรรม กฎหมาย และโทษที่ได้รับเมื่อกระทำความผิดจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ ในการรณรงค์ในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ช่วยกันปลูกฝังสร้างจิตสำนึกในการรักครอบครัว

แนวทางในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทย

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทยดังนี้

1. ควรให้การตักเตือนแนะนำให้สามี ภรรยา มีสติในการดำเนินชีวิต
2. ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลเรื่องนี้ ให้เข้าถึงชุมชน และมีการจัดอบรมให้ความรู้ เช่น จัดกิจกรรมเสริมสร้างครอบครัวอบอุ่น ต้องให้เขารู้ว่าการกระทำของเขานั้นส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งตัวเขาเอง ปลูกฝังจิตสำนึกไม่ให้พวกเขากระทำความผิดซ้ำอีก

3. ควรมีการใช้บทลงโทษทางกฎหมายตามความหนักเบาของการกระทำความผิด โดยการพิจารณาของศาลนั้นจะมุ่งเน้นให้เกิดผลกระทบกับครอบครัวน้อยที่สุด จัดโครงการอบรมโปรแกรมการแก้ไขผู้ใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้ผู้ต้องขังสามารถปรับสภาพตนเอง เรียนรู้ตนเองเพื่อให้พร้อมที่จะไปใช้ชีวิตหลังจากเรือนจำได้อย่างเฉกเช่นคนทั่วไป มีการฝึกอาชีพให้ตามความถนัด จัดงานตามเทศกาลต่าง ๆ เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพจิตใจ ควรนำหลักศีลธรรม หลักพระพุทธศาสนามาพัฒนาจิตใจ ให้เรียนรู้ถึง “กฎแห่งกรรม” ให้การบำบัด ฟื้นฟูสภาพจิตใจให้ดีขึ้น

ปลูกฝังให้ความรู้และช่วยกันรณรงค์ในการหาทางออกที่เหมาะสม แก่ผู้ต้องขัง ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการลดความรุนแรง

วิธีการในการที่จะเยียวยารักษาเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การที่จะเยียวยารักษาเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา ดังนี้

1. ต้องให้เป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือในเรื่องคดี โดยการให้คำแนะนำในการดำเนินคดีว่าจะต้องติดต่อกับหน่วยงานใดหรือองค์การใดบ้าง

2. จัดให้มีมาตรการการป้องกันและการแก้ไขปัญหาดตามพระราชบัญญัติ โดยอาจจะให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งเยียวยา มีมาตรการตามกฎหมายแพ่งตามลักษณะการละเมิด

3. ควรมีการให้ความช่วยเหลือจากรัฐและมูลนิธิต่าง ๆ มีการชดเชยค่าเสียหายอย่างเป็นธรรม อำนวยความเป็นธรรม การดูแลรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพจิตใจ ช่วยเหลือเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนให้ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายเบื้องต้น

4. ให้มีการคุมประพฤติผู้กระทำความผิด จัดกิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในครอบครัว ควรจัดให้มีนักจิตวิทยาไว้สำหรับเป็นที่ปรึกษาให้ผู้ต้องขังได้ปรึกษาเพื่อลดความเครียดที่อาจจะเกิดขึ้นจากปัญหาเหล่านี้

5. จัดให้มีการฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ต้องขังรู้สึว่าตนเองมีคุณค่าและมีงานทำสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นมีการจัดอบรมกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง จัดโปรแกรมฟื้นฟูสภาพจิตใจ โดยการเชิญเจ้าหน้าที่นักจิต นักสังคมที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการประชาสัมพันธ์ และช่วยเหลือเหยื่อผู้ถูกระทำตามที่พวกเขาร้องขอให้ช่วย โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อภรรยา

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อภรรยา ดังนี้

1. ปัญหาในเรื่องนี้ควรที่จะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และควรจะมีการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และควรมีการสร้างจิตสำนึกให้กับคนในครอบครัวโดยเฉพาะผู้นำครอบครัว จากโรงเรียน หรือผ่านทางสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. บุคลากรในหน่วยงานของตำรวจควรเพิ่มบุคลากรตำรวจหญิง เพราะบุคลากรที่เป็นผู้หญิงนั้นอาจจะช่วยในการแก้ไขปัญหบางเรื่องได้ดีกว่าบุคลากรที่เป็นผู้ชาย ทั้งนี้เนื่องด้วย เพราะว่าโดยพื้นฐานแล้วผู้หญิงมักจะมีอุปนิสัย ใจคอ ที่อาจจะเข้าใจปัญหาในเรื่องนี้ดีกว่า

3. ควรมีการปรับแก้กฎหมายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น บุคคลที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ต้องมีความยุติธรรม และมีจรรยาบรรณตามหน้าที่ของแต่ละบุคคลแต่ละหน่วยงาน

4. รัฐควรมีนโยบายมีมาตรการที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหานี้ให้มากกว่าเดิม ควรมีการเผยแพร่ให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย

5. ควรมีการจัดระบบการศึกษาในโรงเรียน ให้เรียนรู้ถึงการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ถูกต้อง รวมทั้งโรงเรียนควรเข้ามามีอำนาจหรือมีศักยภาพ คือเข้ามามีบทบาทมากกว่าในปัจจุบันที่เป็นอยู่

6. ควรมีการจัดระเบียบสังคมโดยการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหามากขึ้นกว่าเดิม

7. ผู้พิพากษาควรจะมีการร่างนโยบายที่มาแก้ไขปัญหเรื่องนี้โดยตรง ซึ่งการแก้ปัญหานี้ นั้นควรจะเริ่มตั้งแต่การปลูกฝังในเรื่องครอบครัวตั้งแต่เด็ก ๆ ศาลควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจบทบาทของศาลว่า ศาลนั้นมีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลืออย่างไรบ้าง ตาม พรบ.

8. สื่อที่นำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับปัญหานี้ควรที่จะนำเสนอในลักษณะการให้คำแนะนำ มากกว่าการนำเสนอข่าวสาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ในจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาสามีทำร้ายภรรยา ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุ ของปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายว่ามีสาเหตุจากหลายปัจจัยด้วยกัน คือ สาเหตุจากตัวสามี ภรรยาเอง บางคนอาจจะถูกเลี้ยงดูมาจากครอบครัวที่มีการใช้พฤติกรรมที่มีความรุนแรง หรืออาจเคยเห็นพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างพ่อกับแม่ของตนเมื่อวัยเด็กจึงจดจำพฤติกรรมเหล่านั้นมาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรอนงค์ อินทรวิจิตร และคณะ (2542, หน้า 7 - 9) ที่กล่าวว่า การที่คนคนหนึ่งไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา และเอื้ออาทรต่อกันในสมาชิกครอบครัวหรือการที่คนคนหนึ่งเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่ชอบ

แสดงพฤติกรรมที่รุนแรงต่อกัน ทั้งทางร่างกาย วาจาและทัศนคติที่มีต่อเพศตรงข้ามในทางลบ ก็เป็นความรุนแรงที่ซ่อนเร้น ทำให้เกิดการดูดซับพฤติกรรม การกระทำ การใช้วาจาและความคิดที่นำไปสู่การเบียดเบียนและการเอาเปรียบทางเพศ

นอกจากนี้ในด้านสาเหตุจากสภาพแวดล้อม จะเห็นได้ว่า สภาพสังคมปัจจุบันผู้ชายส่วนใหญ่จะคิดว่าการที่สามีหรือผู้ชายนอกใจภรรยาของตนเองนั้นเป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งอาจเป็นการยึดถือ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สั่งสมกันมาที่เชื่อว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง ผู้ชายเป็นใหญ่ในบ้าน เพราะฉะนั้น ผู้ชายจึงมีสิทธิที่จะทำอะไรกับผู้หญิงก็ได้ และมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ตามอำเภอใจ เช่น การทำร้ายร่างกาย หรือการนอกใจคู่สมรส กลายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นกับทุกครอบครัว (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2543, หน้า 34)

แต่ในปัจจุบันคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรม มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดความรับผิดชอบมักจะนึกถึงความสุขของตัวเองมากกว่าครอบครัว ไม่นำเอาศีลธรรมหรือสามัญสำนึกมาขยับยั้ง ทำให้ขาดสติ และยังพบสาเหตุจาก ความด้อยโอกาสทางสังคม การขาดการศึกษาทำให้โอกาสที่จะมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงนั้นมีมาก

อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้ต่างคนต่างเกิดภาวะความเครียด อารมณ์หงุดหงิด อารมณ์เสีย ไม่หันหน้ามาปรับทำความเข้าใจกัน การที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาผู้ชายทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิทั้งในด้านการเงิน ความก้าวหน้าในอาชีพ การศึกษาและการฝึกอบรม ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจจะหว่างผู้หญิงกับผู้ชายถือเป็นปัจจัยสำคัญในการลดทอนอำนาจผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงต้องอยู่ในสภาพที่ยอมจำนน และเป็นหนึ่งในข้อจำกัดการหย่าร้างของผู้หญิงด้วย (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2544)

ในบางครอบครัวเมื่อเกิดปัญหามักหันไปพึ่งเหล้า ยาเสพติด การพนัน สุดท้ายเกิดปัญหาทางการเงินยิ่งเครียดหนักทำให้เกิดการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกัน ดังที่คณะกรรมการสิทธิการสตรี (2541, หน้า 21- 23) ได้กล่าวไว้ว่าผู้ที่ใช้สารเสพติด รวมทั้งสุรา ความรู้ตัวจะลดลง การตัดสินใจ เสียการยับยั้งการลดลง ควบคุมตนเองไม่ได้ จึงมีโอกาที่จะกระทำความรุนแรงได้มาก นอกจากนี้สังคมที่มีแหล่งอบายมุขและสิ่งเสพติดจะกระตุ้นบุคคลให้มัวเมา ขาดสติซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมรุนแรงได้มากกว่า

สาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมการทำร้ายร่างกายจากสื่อประชาชนส่วนใหญ่เมื่อได้รับข่าวสารจากสื่อ ไม่สามารถคิดแยกแยะได้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี แทนที่จะนำมาเป็นข้อคิดหรือคติเตือนใจแต่กลับนำพฤติกรรมจากสื่อมาเลียนแบบ จึงกลายเป็นปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่แทบทุกวันในขณะนี้

ปัญหาความรุนแรงต่อภรรยา มีผลกระทบอย่างไรและต่อใครบ้าง

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา ดังนี้ ผลกระทบที่ได้รับประการแรกคือ

ทั้งตัวสามี ภรรยาอาจได้รับความบาดเจ็บทั้งด้านร่างกายและทำให้สุขภาพจิตเสื่อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คลาร์ก (Clark, 1992) ที่กล่าวว่า การใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส เป็นการเพิ่มความก้าวร้าวที่รุนแรง หรือไม่รุนแรงระหว่างคู่สมรสที่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการกระทำรุนแรงทางกาย การกระทำรุนแรงทางจิตใจ และการกระทำรุนแรงทางเพศ

โดยผู้ถูกกระทำส่วนมากเป็นผู้หญิง เมื่อเกิดความรุนแรงทางกาย เกิดการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งจะมีการปรากฏให้เห็น เช่น ตะ พูบ ต่อยตี ทำร้ายอวัยวะต่าง ๆ ใช้ บุหรี่จี้ น้ำร้อนราด ล่ามโซ่ หรืออาจจะทำให้ผู้ถูกกระทำแขนขาหัก หรือฟกช้ำ การทำร้ายทางเพศ การข่มขืนภรรยาของตนเอง ซึ่งกฎหมายยังไม่ให้ความคุ้มครองสตรีที่ถูกข่มขืน (สายจู้ จุติกุล, 2541, หน้า 27)

ส่วนความรุนแรงด้านจิตใจหรืออารมณ์ จากการสำรวจในสังคมไทยพบว่า ผู้หญิงมีความรู้สึกที่ไม่ดีมาก ในเรื่องของการถูกวิจารณ์รูปร่างหน้าตา การถูกกดขี่ ไม่ได้ได้รับความนับถือ และการถูกมองด้วยสายตาเหยียดหยาม ส่วนผู้ชายมองว่าไม่ได้เป็นการกระทำรุนแรงด้านอารมณ์ (ปวีณา หงสกุล, 2542, อ้างถึงใน วรณวิมล วิเชียรฉาย, 2546, หน้า 35)

ส่วนผลกระทบต่อผู้กระทำเองจะรู้สึกว่าตัวเองมีสัมพันธภาพในครอบครัวน้อยลง ผู้เป็นภรรยาจะมีความเครียด จิตตกและอาจมีอาการทางจิต เก็บกด บางกรณี สามีหรือภรรยาอาจกลายเป็นอาชญากรโดยไม่ได้ตั้งใจ และกลายเป็นผู้ต้องโทษถูกคุมขัง

ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ เบคเกอร์ (Baker, 1979) ที่กล่าวว่า ผลกระทบต่อด้านจิตใจ พฤติกรรมที่ภรรยาแสดงออกมาคือ ความรู้สึกเสียใจ ปวดร้าว กระตือรือร้น หวาดกลัว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปจากอาการปกติสู่อาการหวาดผวาก้าวร้าวและอารมณ์รุนแรงขึ้น หมกมุ่นในชีวิต ซึมเศร้า ลึกลับ หวัง มีความรู้สึกสองฝักสองฝ่าย บางทีสับสน ว้าวุ่นใจ หรือต้องอยู่ในภาวะต้องยอมรับการกระทำของสามี การไม่สามารถจัดการกับความโกรธ จนคิดฆ่าตนเองหรือฆ่าผู้อื่นและสอดคล้องกับแนวคิดของ ภัตสร ลิมานนท์ (2541) ที่กล่าวว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกทำร้ายกันจะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก บางรายจบลงด้วยการที่ภรรยาติดคุกเพราะฆ่าสามีเนื่องจากถูกกดดันทางจิตใจ และการถูกทำร้ายร่างกายอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบตามมาก็คือตัวลูก บางรายเด็กก็จะเรียนรู้การกระทำของพ่อแม่ ลอกเลียนแบบ ชี้นำการกระทำของพ่อแม่ จนอาจทำให้เสียคน สภาพจิตใจที่ไม่ปกติเหมือนเด็กทั่วไป มีอาการเชื่องซึม คือมันไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ก้าวร้าว ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดคุณภาพชีวิตที่ดี กลายเป็นปัญหาสังคม

ดังที่ เกสรา ศรีพิชญากุล (2543) ได้ศึกษา พบว่าเด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่พ่อแม่มีแต่ความขัดแย้งกันจะทำให้เด็กได้รับผลกระทบทั้งทางด้านสุขภาพกายและจะพัฒนาการล่าช้า ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะยาวจากการที่เด็กชายพบเห็นบิดาทำร้ายทุบตีมารดาอยู่เสมอ เด็กจะเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงโดยกระบวนการอบรมขัดเกลาทางสังคม และยังพบว่าการใช้ความรุนแรงต่อภรรยายังมีผลให้เกิดความเบื่อบั่นทอนเพื่อนบ้านและผู้พบเห็นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โบว์เกอร์ (Bowker, 1993) ที่สรุปว่า

พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวมีผลต่อทั้งความสันติสุขและเศรษฐกิจสังคม ทั้งยังเป็นปัญหาเรื้อรัง ถ่ายทอดมายังรุ่นต่อไป จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่สังคมจะต้องเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน ตระหนักถึงความรุนแรงและพร้อมใจกันทุกฝ่าย เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นมากไปกว่านี้ การทะเลาะเบาะแว้ง คำทอ ทุบตีกันในครอบครัว รบกวนเพื่อนบ้าน และความสงบสุขของชุมชน

ผลกระทบอีกอย่างหนึ่งคือ หน้าที่การงาน เพราะเมื่อมีปัญหาเรื่องนี้จะไม่มีความสามารถในการทำงาน ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

สุดท้ายผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยทำให้เสียเวลาต้องมาทำคดีเมื่อเกิดปัญหานี้ขึ้น เพราะต้องมีหน้าที่อื่น ได้แก่ การดูแลรักษา ความปลอดภัย การปราบปรามอาชญากรรม ปราบปรามยาเสพติด ทำให้มีผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (2541) ที่กล่าวว่า ผลของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวอาจนำไปสู่การสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้นจึงควรสร้างความตระหนักให้บุคคลเห็นความสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรีซึ่งเป็นหนึ่งในปัญหาใหญ่ของประเทศไทยซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้หญิงและควรที่จะได้รับความสนใจทั้งจากประชาชนและหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะ ให้ความสำคัญและแก้ไขปัญหานี้ในที่สุด (กิ่งกานต์ แก้วพันธ์, 2549)

แนวทางในการที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทย

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางในการที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อภรรยาในสังคมไทย ดังนี้

ควรมีการรณรงค์การลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยการให้ความรู้ เผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ โดยจัดให้มีการเผยแพร่ในโรงเรียนหรือชุมชน และพยายามหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานี้ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2543) ได้กำหนดนโยบายระดับชาติเพื่อปกป้อง ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก และสตรีไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร และระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์ ครอบครัวอบอุ่น มั่นคง ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรง

ควรให้การดักเตือนและแนะนำให้สามี ภรรยา มีสติในการดำเนินชีวิต ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลเรื่องนี้ ให้เข้าถึงชุมชน และมีการจัดอบรมให้ความรู้ เช่น จัดกิจกรรมเสริมสร้าง ครอบครัวอบอุ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนันทา สิริประภาผล (2545) ที่ศึกษาพบว่า บุคลากรทางสุขภาพ และผู้ทำงานด้านการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำรุนแรงควรมีการประเมินปัจจัยสำคัญ เพื่อจะได้วางแผนให้การช่วยเหลือสตรีที่ถูกสามีกระทำรุนแรงได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ต้องให้ผู้ใช้ความรุนแรงรู้ว่าการกระทำของเขานั้นส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งต่อตัวเอง ปลุกฝังจิตสำนึกไม่ให้พวกเขากระทำผิดซ้ำอีกครั้ง

ควรมีการใช้บทลงโทษทางกฎหมายตามความหนักเบาของการทำความผิด โดยการพิจารณาของศาลนั้นจะมุ่งเน้นให้เกิดผลกระทบกับครอบครัวน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไว้ว่า การมีกฎหมาย คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการทาง อาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนิน คดีอาญาโดยทั่วไป

โดยทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสดับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถ รักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มี สิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐ จากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

นอกจากนี้ควร จัดโครงการอบรมโปรแกรมการแก้ไขผู้ใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้ผู้ต้องขังสามารถปรับสภาพตนเอง เรียนรู้ตนเองเพื่อให้พร้อมที่จะไปใช้ชีวิตหลังออกจากเรือนจำ ได้อย่างเฉกเช่นคนทั่วไป มีการฝึกอาชีพให้ตามความถนัด จัดงานตามเทศกาลต่าง ๆ ได้แก่ วันปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพจิตใจ

ควรนำหลักศีลธรรม หลักพระพุทธศาสนาพัฒนาจิตใจ ให้เรียนรู้ถึง “กฎแห่งกรรม” ให้การบำบัด ฟื้นฟูสภาพจิตใจให้ดีขึ้น ปลุกฝังให้ความรู้และช่วยกันรณรงค์ในการหาทางออกที่ เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2550, หน้า 32-36) ที่กล่าวว่าบทบาท

ที่สำคัญของเรือนจำอาจแยกออกได้เป็น ดังนี้ การรับตัวผู้ต้องโทษ การให้สวัสดิการแก่ผู้ต้องโทษ การรักษาระเบียบวินัย การให้การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ การฝึกอบรมจิตใจ การให้ทำงาน และ การปล่อยตัวผู้ต้องโทษจากเรือนจำ อย่างไรก็ตาม เมื่อครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาแล้ว เรือนจำก็ต้องปล่อยตัวผู้ต้องโทษไป ไม่ว่าผู้ต้องโทษจะกลับตนเป็นพลเมืองดีได้หรือไม่ นอกจากการปล่อยตัวผู้ต้องโทษไปเมื่อครบกำหนดโทษแล้ว เรือนจำอาจปล่อยตัวผู้ต้องโทษไปก่อนครบกำหนดโทษได้ ด้วยวิธีการพักการลงโทษ โดยการลดวันต้องโทษ และโดยการพระราชทานอภัยโทษ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการปลูกฝังในการสร้างจิตสำนึกของการรักครอบครัว โดยมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น โดยเริ่มต้นจากครอบครัว โรงเรียน โดยเสริมเนื้อหาการใช้ชีวิต การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวอบอุ่น เข้าไว้ในหลักสูตร
2. ควรจัดอบรมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้ต้องโทษคดีการใช้ความรุนแรง ให้เห็นผลกระทบและโทษที่ได้รับจากการใช้ความรุนแรงเพื่อจะได้ไม่กลับมาทำผิดซ้ำอีก
3. ควรสร้างจิตสำนึกแก่ผู้ชายให้เห็นว่าเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า และในสังคมปัจจุบันผู้หญิงกับผู้ชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน ควรให้เกียรติต่อสตรีโดยเฉพาะภรรยาที่เป็นมารดาของลูก ให้ความรักและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โดยเฉพาะลูกจะได้เห็นแบบอย่างที่ดีเป็นการปลูกฝังการรักครอบครัวตั้งแต่เด็ก
4. ผู้ชายควรเปลี่ยนค่านิยมในการมีภรรยาหลายคน การนอกใจภรรยา ควรมองว่าการประพฤติดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ดีทำให้เป็นสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว
5. ควรมีการฟื้นฟูสภาพจิตใจแก่ผู้ต้องโทษ มีการฝึกอาชีพ อบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้รู้ถึงกฎแห่งกรรม เพื่อจะได้ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก
6. ควรให้โอกาสกับผู้ด้อยการศึกษาโดยจัดการศึกษาให้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยบริการให้คำปรึกษา ให้ความรู้ในเรื่องการเตรียมตัวก่อนสมรส และภายหลังการสมรส การปรับตัวของบุคคล การปรับตัวในการใช้ชีวิต การปรับตัวในการใช้ชีวิตครอบครัว การสร้างจิตสำนึกในการรักครอบครัว การให้เกียรติและเคารพในสิทธิสตรี การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว การดำเนินชีวิตอย่างมีสติให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน รวมทั้งนำความรู้ดังกล่าวไปจัดการศึกษาในโรงเรียน

2. รัฐควรมีนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่เป็นสุข สร้างจิตสำนึกในการรักครอบครัว การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การจัดการความเครียดในครอบครัว ส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวในแง่มุมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อครอบครัว โดยเฉพาะสตรี

3. รัฐควรควบคุมสื่อในการถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยมีการถ่ายทอดข่าวสารในทางที่ให้ข้อคิดในทางสร้างสรรค์ และให้ประชาชนสามารถแยกแยะว่าอะไรควรปฏิบัติตาม อะไรควรหลีกเลี่ยง ชี้แจงให้เห็นโทษของการใช้ความรุนแรงที่จะเกิดผลกระทบตามมา เพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่นำมาเสนอทางสื่อ

4. หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือต่อสตรี ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงพระราชบัญญัติความรุนแรงว่า การที่สามีทำร้ายร่างกายนั้นเป็นความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2550

5. บุคลากรกระบวนการยุติธรรม ควรประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วน ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ให้เข้ามามีบทบาทในการณรงค์ป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างจริงจัง

6. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2550 นั้นได้เพิ่มสิทธิให้แก่ฝ่ายเพื่อให้ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นลดน้อยลง ซึ่งจากผลงานวิจัย สาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมาจากทั้งตัวสามีและตัวภรรยา โดยอาจจะให้ทั้งตัวผู้หญิงฝ่ายที่เป็นภรรยาและตัวผู้ชายคือฝ่ายสามีนั้นเข้ามาอบรม โดยอาจจะเป็นการบำบัดทั้งคู่เพราะปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นส่งผลกระทบในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายหรือทางด้านสภาพจิตใจ

7. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2550 เกี่ยวกับการใช้อำนาจของศาลซึ่งควรกำหนดให้มีความชัดเจน แยกเป็นประเด็นดังนี้

เรื่องการกำหนดอายุความในการดำเนินคดี ควรเปิดโอกาสให้เริ่มนับเมื่อผู้ถูกกระทำอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งความหรือร้องทุกข์ได้เมื่ออยู่ในสภาพร่างกายและจิตใจที่พร้อม

ในเรื่องของการกระทำความผิดต่างกรรมต่างวาระ ควรที่จะมีบทลงโทษที่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่างที่มีการจดทะเบียนสมรส และกลุ่มที่ไม่มีการจดทะเบียนสมรส

2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสามีซึ่งเป็นผู้ใช้ความรุนแรง เพื่อจะได้ทราบสาเหตุและนำมาพิจารณาในการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข

3. ควรมีการศึกษาอบรมสัมมนา จัดการความร่วมมือจากหน่วยงานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทุกฝ่ายเข้ามาประชุมเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อนำข้อแตกต่างซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

5. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบของการใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาให้เข้ากับยุคปัจจุบัน